

TALLAFERRO

REVISTA D'INFORMACIÓ I OPINIÓ VILATANA

Any 2 - N.º 11 - Besalú, setembre - octubre 8

Editorial



Un dels temes interessants que té pendent d'estudi i elaboració el Parlament Català i que, ben segur, aixecarà polèmica, és la Llei de Divisió Territorial de Catalunya.

Què es pretindrà amb aquesta Llei? Doncs quelcom tan important com la reorganització administrativa i política de Catalunya amb les seves comarques, vegueries... (quantes?, delimitació geogràfica...); es discutirà el tema de les províncies (una?, les quatre tradicionals?...), lligat tot això amb el de les competències i els càrrecs plens de contingut polític com és el dels governadors, diputacions...

L'última Llei Territorial de Catalunya és obra de Pau Vila (1932 i 1937). Tot i ésser una llei plena de sentit, ara els molts canvis experimentats pel país en tots els àmbits: polític, econòmic, social..., demanen que sigui revisada i modificada.

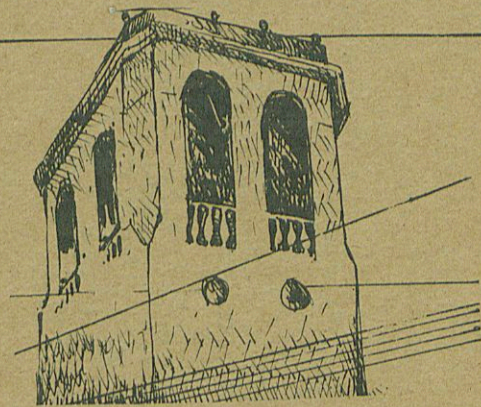
Besalú no ha quedat al marge d'aquestes variacions, i és això el que porta a plantejar interrogants sobre quin ha d'ésser el seu lloc en la futura llei.

Tradicionalment pertanyem a la Garrotxa i, per tant, estem lligats a Olot. Però, darrerament, sembla que Banyoles, en les seves aspiracions per a esdevenir un cap comarcal, té els seus ulls posats en Besalú. I darrera aquesta actitud hi ha les seves raons, com podrien ésser les comercials (la gent es decanta més pel mercat de Banyoles que no pas pel d'Olot; i els dissabtes se sol desplaçar també a Banyoles per fer les seves compres), educatives (l'Institut de Batxillerat i el de Professional, absorbeixen quasi

tots els alumnes que acaben l'EGB, fora dels casos d'aquelles especialitats que els obliguen a anar a Olot o a Girona), recreatives (el jovent passa els caps de setmana als cinemes i les discoteques de Banyoles)...

Ara bé, aquestes raons, i d'altres, són suficients per a plantejar simplement el problema del canvi? Si el planteja algun grup o partit polític, el poble s'hi pot oposar? O bé, si cap grup ni partit polític no el planteja però el poble, majoritàriament, creu necessari un canvi, pot demanar-lo? En cas de dilema, quina de les dues alternatives oferiria més serveis i avantatges a Besalú? Si calgués decidir, qui ho faria: els partits polítics des de Barcelona, o nosaltres, els afectats?

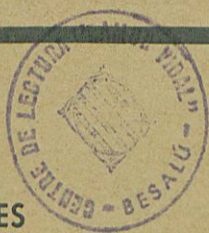
Sigui com sigui, de moment ja hi ha alguns sectors del poble que esperen una decisió. Tal seria el cas del Magisteri (les escoles). Segons per a què, depenen de Banyoles, i segons per a què, d'Olot.



ÍNDEX

Editorial	1
Pàgina literària	2
Un secret comunitari	3
Informació municipal	4 i 5
Homenots	6 i 7
Informació local	8, 9, 10 i 11
Còmics	12

NOTA: «Tallaferro» no es responsabilitza necessàriament de l'opinió que expressin els articles signats.



BESALÚ: ENTRE DUBTES

Sé d'un bell i petit poble,
entre el mar i la muntanya,
centrat entre dues comarques,
i les dues el volen seu.

Ell, sempre imparcial,
podrà comentar o discutir,
però mai podrà reclamar
la seva antiga capital.

Serà d'Olot o de Banyoles?
Serà disputa d'entre dos?
Quan els peixos grossos criden
ell, del cor sovint es queixa.

És per a sempre Comtal Vila,
la història li dona dret,
però quant a centre comarcal,
ja no pot desitjar res.

Abans, una gran Vila,
ara, centre d'atenció.
Abans poble important,
ara, solament història.

Octavi Balés i Juanola

A un gran mestre

La batuta ja no es mou,
no té la mà del director.
L'ha deixada aquell qui fou
el seu més preuat companyó.

Has sortit del nostre costat
deixant les coses terrenals,
perquè Déu t'ha cridat,
a dirigir els Cors Celestials.

Però, el teu pas per la terra,
tothom el recordarà,
tant a la plana com a la serra
la teva obra persistirà.

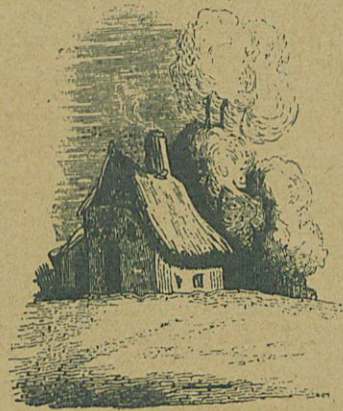
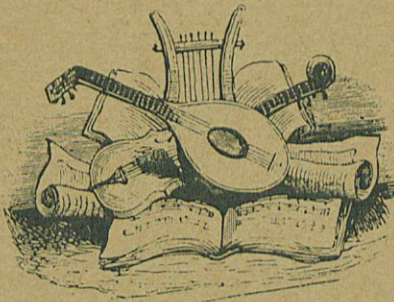
Sempre més podrem gaudir
de les notes que, amb gentil embranzida,
la teva mà, un dia plena de vida
a tots ens va oferir.

«Els ocells et canten», mestre Saló
al pic de l'estiu a la Bisbal,
el dia del teu funeral,
el dia del teu «Aplec de Tardor».

Aquesta tardor que ha arribat
a mariners i muntanyencs
i que a la plana ha deturat
els «Aires Garriguencs».

La teva estada a la Festa Major,
no ho dubtarà mai ningú,
molts anys ha estat l'aportació
«D'un gran mestre a Besalú».

Fidel



El vent

Desesperant és el vent,
els meus cabells com un remolí
s'esvaloten i enreden en l'aire;
és una sensació estranya,
sembla que aquesta força imponent
vulgui arravatar-me els pensaments
d'una bufarada.

Potser sap llegir la meva tristesa,
aixeca la pols fent-me tancar els ulls
i així m'apropa com en somnis a tu;
que com la pols m'envoltes
i estiro, estiro els braços
per tocar la teva imatge,
però com ell, es va calmant
i de nou, invisible
tornar a allunyar-se.
Oh vent, m'entens!
quan més penso en ell
més t'enrabies!

V e l e

Oscil·lant entre aquí i allà,
insegur aquí i allà,
al·lucinat pels pensaments,
per les idees, dins un estat
al·lutròpic, i... no ho sé!
tantes opcions
mercat de vides, mercaders de felicitat
sempre comprar, sempre pagar,
i no jo
tinc amb què comprar i pagar,
i pot ser sí sóc
però com fer valer la meua moneda.

Joan Vilagran

Electricitat, Fontaneria, Calefacció i
reparació d'aparells.

QUINTANA

Exposició i venda a:

c/. Calvo Sotelo, 9 - tel. 29 41 78
CASTELLFOLLIT DE LA ROCA

c/. Forn, 6 - Tel. 59 02 45
BESALÚ

llibreria Capellades

papereria - impremta - objectes escritori - joquines

Av. Pres. Companys, n.º 5 - Tel. 59 07 90-BESALÚ

UN SECRET COMUNITARI O ELS MISTERIS DE BESALÚ

La meva àvia, poques hores abans de morir, quan la mort li manava la pressa més insistentment, em va fer cridar. Vaig arribar a les sis quarts de set de la tarda. Només de percebre'm, em va comunicar el missatge pel qual em va fer acudir davant d'ella. Era un missatge d'aquells que només es comuniquen als elegits, un secret unitari. Un secret entre dos és molt perillós, entre tres ja no val res. Jo no el puc mantenir, és massa important i es poden evitar els mals en ell implícits.

Tothom qui té un peu a cada cantó no és pas gaire xerraire. El missatge fou breu: «Salvador –girant el cap cap al cantó esquerre, on hi havia una calaixera–, obre el segon calaix de sota i emporta't el farcell a casa teu». I ja no va dir mai més res.

I a terra mateix d'aquella habitació marcada per la mort, vaig desembolicar el mocador. A dins hi havia un cartipàs. Dins el cartipàs dos pergamins i un plec de papers grocs i rebregats.

Tot era molt estrany. Un dels pergamins contenia una sextilla escrita amb lletres molt grosses, ocupant-ho tot, i en llengua francesa. El segon pergami, un text incomplet però acabat, com un joc d'aquells dels diaris on cal omplir uns buits per saber què vol dir. I la paperassa no eren res més que comentaris fets pel meu avi sobre la sextilla que també comentarem aci.

Text original

*Le connu peuple marqué par la Croix,
Deviendra enveloppé par feu, et perdra la paix.
Regressent les têtes jaunes du Nord,
Avec leurs chevaux de fer et le poisson.
Mettant tout le monde d'accord,
Un grand jour de la troisième saison.*

Text en català

*El conegut poble marcat per la Creu,
Esdevindrà envoltat per foc, i perdrà la pau.
Tornaran els caps rossos del Nord,
Amb els seus cavalls de ferro i el peix.
Posant tothom d'acord,
Un gran dia de la tercera estació.*

Traducció:

Besalú perdrà la pau, esdevindrà un camp de batalla. Serà envaït per la gent que vinguda del Nord en els primers anys del tercer mil·lenari posarà tothom a ratlla.

Crec que amb la traducció en podrieu fer prou, però hi ha quelcom que no queda prou clar, alguns símbols enrevessats que podrien patir de les males interpretacions. Per tant, serà bo de comentar el text des del començament.

El conegut poble marcat per la creu és Besalú. És ben conegut de tothom l'escut de la nostra vila, amb una creu de doble travesser. També «tenim una gran passió» per la Veracreu –Lignum Crucis–, que fou portada a Besalú pel comte Tallaferró aviat farà mil anys, robada en farà cent, i recanviada en farà vuitanta per l'il·lustre fill de la nostra Comtal Vila En Francesc Cambó i Batlle. Ambdós bocins de la creu on morí Jesús eren continguts en uns contenidors amb la típica forma de la creu de doble travesser adoptada en temps ancestrals al nostre escut. I ara ja tenim ben clar quin és el poble marcat per la creu...

El meu avi era d'Olot, i com a tot bon oloti de principis de segle el sol fet de parlar de volcans ja li produïa pànic.

Quan ell va trobar aquest document, que més tard passaria a les meves mans, només patia per la possible erupció de qualsevol volcà d'Olot, ja que pensava que si ho feia, la lava ja no s'aturaria a Castellfollit, sinó molt més avall, a Besalú.

Besalú era un poble de pecadors. Ell estava convençut que anar al temple no volia dir estar salvat. Per això, un dia de l'any 69, quan tot repassant antigues revistes franceses d'història, arreplegades per mi a la «parraca», s'adonà d'un fort paral·lelisme entre Pompeia i Besalú, em comentà: «Mira, Salvador, Pompeia era ple de temples, i Besalú ple d'esglésies, totes dues són molt religioses però no en cardis cas; la gent se salva pels fets, no pels prec». Un cop va haver-me dit això, va pujar a dalt i es va ferir.

Setze anys més tard, davant aquest munt de papers i revistes, groguenc tot pel pas dels anys, m'adono del significat de les paraules pronunciades pel meu avi. Crec que en les meditacions tenia raó. Però no en els fets que sorgeixen de la interpretació del text.

Ell sempre havia cregut que els volcans entrarien en erupció i cobririen Besalú de lava i foc. Però no és el foc dels volcans el que ens ha d'envoltar, sinó el foc de les armes, remarcat, és clar, pel «perdrà la Pau», o sigui, si no hi ha Pau hi haurà guerra. I Besalú esdevindrà envoltat pel foc dels dos bàndols que se'l disputaran.

Segurament, l'autor dels versos prengué el nostre poble com a model de societat bi-polaritzada, podent-se fer extensiu el cas de Besalú a tota una nació, o a tot un estat, com ja havia passat molts anys abans i passaria molts anys després.

I tornar a envair-nos els del Nord, amb tancs. Anys enrera, els cent mil fillç de Sant Lluís ja ho varen fer, i cent anys abans d'aquest esdeveniment ens varen imposar una flor i un peix en cinta que, ràpidament, estengué la seva descendència per tots els llacs i rius de la nostra amada terra, que sempre està a punt, però mai no és lliure.

Els dos darrers versos són els més clars, i els més intel·ligibles, són uns versos prou entenedors. Ens parlen del que ens faran.

Ens posaran a tots d'acord, és a dir, posar la pau com sigui. Hi ha gent que encara se'n recorda, de com es fa. Alguns àdhuc recorden com s'ha d'aplicar. Però aquest cop sí, tothom, del més gran al més petit, homes i dones, vells i velles, rics i pobres, botiguers, terratinents, proletaris i pagesos, passant per tot arreu, veïnat per veïnat, carrer per carrer, plaça per plaça, casa per casa i per qualsevol casa, tothom passarà per rega.

Tothom passarà pel tub, tots igual!, alguns ho sentiran més que d'altres, d'altres patiran menys que alguns perquè ja estan acostumats al sofriment.

I tindrà fi? Segurament! Però el text només ens parla del començament, un gran dia de la tercera estació, que vol dir un gran dia o un dia qualsevol de qualsevol mes de qualsevol any del tercer mil·lenari. I un mil·lenari dura mil anys. Haurem de viure mil anys per a poder sofrir el nostre càstig, o passarà de seguida?



FESTA MAJOR 1985

UN POLS: BISBAL - MARAVELLA

Veritablement de pols i de poc freqüent es pot considerar l'esdeveniment musical viscut el dissabte dia 28 a Besalú, on la Principal de la Bisbal i l'Orquestra Maravella oferiren al personal un espectacle de primera línia.

Malgrat tot, la Principal de la Bisbal (cobla oficial de la Generalitat de Catalunya) no assolí en cap moment (excepte en les audicions de les sardanes) el llistó imposat per l'Orquestra Maravella, que realitzà una actuació considerada pels entesos d'històrica.

A la sortida del ball de nit, els «forfos» de la Bisbal comentaven: «Aquest any, la Bisbal, tot i jugar en terreny propi (recordem que fa més de 35 anys que la Bisbal ve ininterrompudament a Besalú) no ha pogut parar els gols que li ha anat col·locant la Maravella...». I contiaven dient: «I és que aquests de la Maravella han vingut a jugar amb ganes i amb nervi, cosa que fa que s'hagin emportat els dos positius d'aquest match d'orquestrès, ah!, i que consti que s'ho han merescut».

Aquestes eren, doncs, les opinions de la gent que en nombre massiu va assistir al concert de la tarda i al ball de gala de la nit. Molts es van quedar amb l'esperança de poder veure, l'any que ve, la segona volta del pols.

INFORMACIÓ MUNICIPAL

UNA REGATA: EL «PRIMUS REMIGIUS FLUVII»

Per altra part, la Festa Major de Besalú va tenir un altre nom propi, i aquest en llatí, el «Primus Remigius Fluvii», que traduït vol dir més o menys «Primera Regata del Fluvià». El nom i l'activitat despertaren gran expectació entre propis i forans, que acudiren massivament a presenciar la «baixada» des del Pont Vell, que s'omplí de gom a gom. Els tècnics municipals estaven força preocupats per la possible falla d'algun arc a causa de la sobrecàrrega de gent.

La regata fou un èxit de participació; un total de 21 galeres, totes les quals arribaren al final, encara que amb una lleugera diferència en el crono oficial. Mentre que la primera galera, «Greenpeace», pilotada per Xavier Collmalivern, tardava vint minuts a cobrir el recorregut, la darrera, una galera de debò amb el nom de «Cornèlia II», i pilotada per sis normands de Besalú, arribava al cap d'una hora i 45 minuts d'haver donat la sortida. La galera amb més tripulants fou la del «Clero», que aplegà un capellà, un confessorari i sis monjos, els quals cobriren el recorregut beneint el personal en 1 h. 30 minuts.

Al final es féu una cercavila de rigor amb els guanyadors i les embarcacions damunt el camió de les escombraries, i es van lliurar coronas enforcades d'alls de Banyoles (i és que

els temps han canviat). L'altra nota de la festa és que inclús hi participaren mariners de Balaguer, de la flota del Segre, els quals es desplaçaren expressament per prendre part en l'esdeveniment.



Resultats parcials «Primus Remigius Fluvii»

NOIS

NOM	GALERA	Temps
1.- Xavier Collmalivern	Greenpeace	20'30"
2.- Miquel Domènech	Hipopòtam	21'05"
3.- Pere Sala	Independència	22'25"
4.- Joan Cabratosa i Jordi Lagares	Donuts	22'30"

NOIES

1.- Ramona Micaló Rosa Sala Neus Privat	Les Muses del riu	39'15"
---	-------------------------	--------

GALERA MÉS ESTRAFOLÀRIA

Tripulants:		
Jesús Garcia Josep Riu Sebastià Sánchez Pere Carreró Lluís Olles	Cornèlia I	1 h. 40'

GALERA MÉS NOMBROSA

Tripulants:		
Octavi Balés Anna Mont Nuri Pons Nuri Pijaume Nati Ferrés Josep M.ª Lagares	Confessorari	1 hora

RESUM ESTADÍSTIC FESTES MAJORS

Concepte	Any 1983	Any 1984	Any 1985
Llotjges	69 (3.800 pts.) 262.200	64 (3.500 pts.) 224.000	85 (4.000 pts.) 340.000
Abonaments familiars	64 (4.500 pts.) 256.000	78 (3.500 pts.) 273.000	122 (3.000 pts.) 366.000
Abonaments individuals	53 (1.700 pts.) 90.100	133 (1.800 pts.) 203.400	122 (1.500 pts.) 183.000
Abonaments matrimoni jubilat	17 (2.300 pts.) 39.100	16 (2.300 pts.) 36.800	23 (2.000 pts.) 46.000
Jubilat individual	8 (1.200 pts.) 9.600	17 (1.200 pts.) 20.400	14 (1.000 pts.) 14.000
Abonaments individual 15 i 16 anys			42 (1.000 pts.) 42.000
Abonaments col.laboradors sardanes			14 (500 pts.) 7.000
TOTAL PTES.	657.000	757.600	998.000

EVOLUCIÓ DELS COSTOS ENVELAT I PRINCIPAL DE LA BISBAL

	Any 1983	Any 1984	Any 1985
Envelat	709.500 Més gros	625.000	700.000
Principal Bisbal	872.000	972.424	915.000 Dos dies
TOTAL	1.581.500	1.597.424	1.615.000

RELACIÓ DE DESPESES FESTA MAJOR 1985

Principal de la Bisbal	915.000
Setson i Blas	125.000
Orquestra Maravella	475.000
Orquestra Costa Brava	180.000
Envelat	700.000
Veus de Besalú	50.000
Agrupació Teatral de Besalú	50.000
Menjars cobles	89.400
Elecció pubilla	14.200
Concurs de menors	60.000
Drets d'autors	43.500
Festival infantil	28.000
Sardinada tornaboda	24.400
Llum envelat	18.678
Propaganda premsa i ràdio	44.494
Material divers	43.649
Impremta Costa	80.000
Desplaçaments	15.575
Total: 2.956.896	

RELACIÓ D'INGRESSOS FESTA MAJOR 1985

85 llotges a 4.000 ptes.	340.000
122 abonaments a 3.000 ptes.	366.000
23 abonaments a 2.000 ptes.	46.000
14 abonaments a 1.000 ptes.	14.000
122 abonaments a 1.500 ptes.	183.000
42 abonaments a 1.000 ptes. (15 i 16 anys)	42.000
14 abonaments a 500 ptes.	7.000
Anuncis del programa	86.000
Taquilla divendres dia 27 tarda	10.000
Taquilla divendres dia 27 nit	140.000
Taquilla dissabte dia 28 tarda	133.000
Taquilla dissabte dia 28 nit	594.200
Taquilla diumenge dia 29 nit	427.750
Taquilla dilluns dia 30 tarda	29.300
Passar handeretes dia 28	26.170
Bar	119.576
Total: 2.563.996	
Cobrat de fires	268.674
Total: 2.832.670	



RESUM

Total despeses	2.956.896
Total ingressos	2.832.670
TOTAL DÈFICIT	124.226

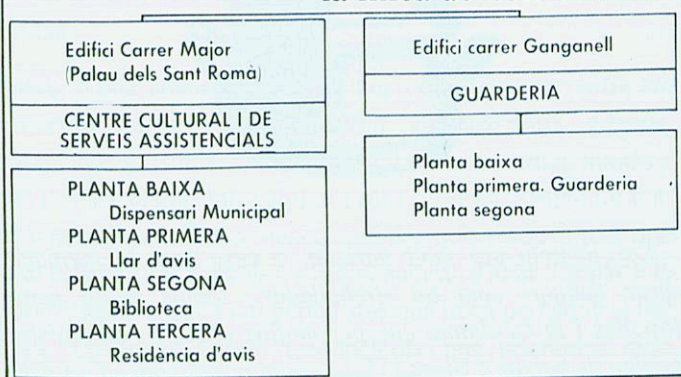
Aquest dèficit és calculat amb l'ingrés de les fires, que enguany va ésser de 268.674 ptes. A efectes legals i perquè s'apròvès a l'A-juntament, el dèficit total de la Festa Major es calcula sense l'ingrés de les fires, ja que aquests diners van a una altra partida. El dèficit total aprovat per l'A-juntament fou de 392.900 ptes.

INAUGURACIÓ DE LA CASA CAMBÓ

El to institucional de la Festa Major el van donar l'ex-president de la Generalitat de Catalunya, Honorable Josep Tarradellas, i la seva muller Antonita Macià, que, acompanyats pel Director General de Serveis Socials, diputats, senadors, alcaldessa i tots els membres de l'equip de govern de l'Ajuntament de Besalú, inauguraren la Casa Cambó (antic Palau de Sant Romà).

L'acte, que congregà molta gent de la vila, fou senzill però molt emotiu. L'Honorable, fent un gran esforç, va pronunciar uns mots d'agraïment felicitant tot el poble de Besalú per la gran obra que estava realitzant.

Programa d'utilització de la finca de Can Cambó



Edifici Carrer Major (Palau de ST-ROMÀ)

Planta baixa

DISPENSARI MUNICIPAL
Consulta mèdica
Consulta practicant
Sala de cures
Sala d'espera (apte per fer-hi exposicions).
Serveis

Planta primera

LLAR D'AVIS
Sales d'estar
Sala de televisió
Cuina-bar
Serveis

Planta segona

BIBLIOTECA
Sala de lectura
Arxiu llibres
Serveis

Planta tercera

RESIDÈNCIA D'AVIS
Habitacions
Menjador
Cuina
Serveis



INAUGURACIÓ DE L'ESCORXADOR MUNICIPAL

En el transcurs de la Festa Major també s'inauguraren les reformes de l'Escorxador Municipal, les quals es portaren a terme per tal d'adaptar-nos a la normativa vigent. A l'acte hi assistiren diverses autoritats locals i comarcals.



«El meu pare era l'hereu d'una família de propietaris i comerciants arrelada a Besalú des del segle XVI».

«La meua infància vaig passar-la entre Verges i Besalú, entre l'Empordà i la Garrotxa».

«Des de l'any 1880 al 1886 jo vaig viure a Besalú, amb la meua àvia i el meu oncle capellà».

«Llavors jo no apreciava les belleses del vell Besalú, però recordo que em sentia tot satisfet quan pels carrers es veien barcelonins i estrangers que venien a contemplar-les i admirar-les (...)».

Francesc Cambó. Memòries

HOMENOTS

«CAN FERMÍN»



Aquesta vegada «Homenots» no té com a protagonista una persona concreta, sinó un establiment que ha gaudit durant molts anys de renom a les nostres contrades: Can Fermín.

I qui més adient per a proporcionar-nos informació que l'Anita i la Rosita, ambdues de «Can Fermín»?

Rosa Ribera i Buxeda, nascuda el 4 de maig de 1919 a la fonda Fermín.

Anna Palomer i Serra, nascuda el 13 de maig de 1922, vídua de Joan Ribera i Buxeda, fill també de la fonda.

Comença la xerrada la Rosita, aclarint-nos l'origen del nom de la fonda:

Abans se'n deia fonda Felip, i els seus propietaris eren els actuals amos del Flora de Banyoles. El meu pare feia de mosso al Flora i quan es va casar, era l'any 1916, va venir amb la mare a «Can Fermín». Li van posar aquest nom perquè l'avi del meu pare, i padri seu, va fer la mili a Pamplona. Allà va poder viure les festes de San Fermín. Li van agradar molt, el posà al meu pare i aquest el va donar a la fonda, que li ha quedat per a sempre. I d'aquí arranxa tota una tradició de Fermíns a la família.

—I què recordeu dels primers anys?

Doncs que venien molts carros. Els baixos eren les quadres. Teníem un mosso que era l'encarregat de donar el menjar a les bèsties, i dormia a les quadres mateixes en un llit que en dèiem «la guitotxa». Dormia a les quadres perquè l'endemà havia de cridar la gent que dormia als carros, a les quatre de la matinada..., perquè la gent que feien nit a casa dormien als carros.

La Rosita parla amb energia, de pressa, com si una paraula volgués agafar l'altra.

—Quina mena de dispesers teníeu?

Molts viatjants i marxants que pagaven molt poc pel que menjaven, comparat amb els preus d'ara. Als viatjants, per exemple, els donàvem amanit, arròs, i de segon plat podien triar entre conill amb cargols o vedella amb bolets, i de tercer pollastre o mig colomí; vi ranci i moscatell. I tres classes de postres, com podien ésser un parell de recuits amb un plat de galetes, i fruita. I si no hi havia fruita fresca, doncs fruita seca. El preu era de 4 ptes., i el de la pensió completa de 75. En canvi, als marxants i passants els donàvem dos plats i dues postres, sense vi ranci ni moscatell; per això pagaven nou rals. Aquests preus van durar fins a la guerra. Això sí, els diumenges no teníem gairebé ningú, perquè la gent no viatjava. I per Nadal, aquesta calma durava quinze dies.

I la Rosita, engrescada, ens comença a explicar que el seu pare feia de taxista amb una tartana fins que el 1927 es varen comprar un Ford, i va continuar la tradició de taxista el seu germà Joan. També ens recorda la distribució dels menjadors i de les taules. I és en aquest punt que intervé l'Anita, que el 19 de juny de 1947 es casà amb en «Joan Fermín», entrant a formar part de la vida de la fonda. Aquesta, aquells temps, ja havia canviat, ens aclareix ella, si bé els diumenges continuaven essent uns dies de descans, ben al revés d'ara, que els permetia fer vida de família, anar al cinema a la tarda deixant l'avi al bar, jugant a cartes, per atendre la clientela.

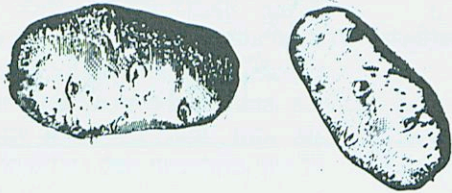


La clientela era molt variada, a casa tant hi menjava un «gran senyor» com un «treballador»; també molta gent del Ripollès i la Cerdanya que per motius oficials i administratius havien de baixar a Girona. Aquí era la parada oficial on feien un bon esmorzar de forquilla: seques amb botifarra, carn a la brasa... Un dels dies més populars era el dimarts, dia del mercat. Sempre feiem escudella i carn d'olla, i tenien molta acceptació, de manera que si algun dia, per la raó que fos, no en feiem, hi havia qui s'enfadava, ja que alguns viatjants s'ho feien venir bé per ésser a casa a l'hora de dinar i poder menjar l'escudella i la carn d'olla.

I l'Anita deixa ben clar que la seva escudella era de l'autèntica: fideus, botifarra negra, gallina, cansalada, ossos d'espina... I ja posats amb els menjars, les dues dones es descabdellen tocant el tema de les patates farcides de Can Fermín, més tard copiades i

conegudes com les «Patates de la Deu». La Rosita ens n'explica la història:

Un meu cosí es casà amb una noia d'Olot, de la Deu. Pel seu viatge de nuvis anaren a Mallorca, on jo vivia amb el meu marit. Vingueren algunes vegades a dinar a casa. Els vaig fer patates farcides i els van agradar molt. Em demanaren com es feien, els ho vaig explicar i llavors ells les van introduir a Olot.



–I per què també se'n diuen «patates Bretcha»?

Perquè l'alcalde d'Olot d'aquells temps es deia Bretcha, i li agradaven molt. A casa n'havien menjades moltes vegades, i a la Deu, per deferència, els posaren aquest nom... La meva mare mai no havia donat importància a aquestes patates, car les considerava un plat més de la fonda.

En «Fermín», un dels meus fills –puntualitza l'Anita–, que té un restaurant a Sant Joan de les Abadesses, també ha inclòs en el seu menú les «patates de Can Fermín». Nosaltres sempre feiem un únic menú cada dia, sempre diferent, això sí, però sempre havíem de tenir a punt les patates farcides. Els diumenges, sobretot quan venien els «domingueros», no calia tenir una carta extensa ja que tots venien per menjar patates farcides, i de segon vedella amb bolets o costelles a la braça amb alloli.

I enmig d'una animada conversa ens comenten que entre els seus clients també s'hi comptaven els marxants gitanos, enamorats dels seus fideus. Però la clientela no es reduïa només a la gent del país, ja que entre aquesta calia tenir en compte un bon grapat d'holandesos. Tot començà amb dos nois d'aquell país que vivien al camping de Banyoles, i van començar d'anar a sopar a la seva fonda. Resulta que eren periodistes que feien un estudi sobre Banyoles. En aquest estudi van incloure una referència molt positiva sobre can Fermín, de tal manera que l'estiu següent començaren a presentar-se holandesos a la fonda. I tots preguntaven el mateix: «¿Aquí beba Fanta?»

És clar –riu l'Anita– nosaltres ens pensàvem que ens preguntaven si teníem Fanta, i els dèiem que sí, i estàvem contentes perquè el rètol «Beba Fanta» que teníem penjat al carrer ens feia entrar clients.

Fins que un dia s'adonaren que tots duïen una revista. Plens de curiositat en demanaren una i, per sorpresa seva, van veure l'article dels dos periodistes parlant de les patates i del vi daurat de la casa. I en l'escrit posaven a quants quilòmetres es trobava

Besalú de Banyoles i que per trobar la fonda s'havien de fixar en el cartell que deia «Beba Fanta».

Però, és clar, de la manera que ho preguntaven semblava que confonien la propaganda de la Fanta amb el nom de la fonda.

Molts dels holandesos esdevingueren clients assidus durant anys. I plena d'un lògic orgull, l'Anita ens ensenya alguna foto de famílies holandeses menjant a casa seva.

–I la relació del poble amb la fonda?

El poble prenia la fonda com a cafè, lloc on jugar la partida, fer la tertúlia i trobar-se el jovent. Amb l'arribada de la televisió tot això es va anar acabant... Ara bé, com a fonda, el poble mai no hi va tenir tirada.

–Quan vau plegar i per què?

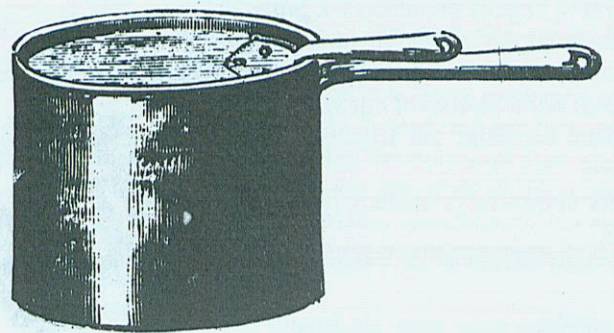
Ens ho vam deixar el 1977. El motiu principal era que l'edifici no reunia condicions i no hi podíem fer obres perquè no era nostre. Ja el 1973 vam deixar les habitacions per la mateixa raó.

–Quantes en teníeu, d'habitacions?

(Abans de respondre, totes dues contesten): *Onze –ens diu l'Anita–, tres d'individuals, i les altres dobles o bé de tres llits. I la Rosita afegeix: Abans, quan hi havia molta gent, fins i tot deixàvem els nostres llits.*

I tot satisfetes ens comenten que des de l'any 1947 la Bisbal, per la festa major, anaven a casa seva, i que més d'una vegada els músics dormien dos en un llit.

Abans d'acabar la xerrada els demanem si poden donar-nos la recepta de les «patates de Can Fermín». I l'Anita, molt ben disposada, ens la descobreix:



PATATES DE CAN FERMÍN

Tallar les patates en rodanxes, no tan fines com les del xurrero. Fregir-les amb molta quantitat d'oli però que no quedin rosses. Escórrer-les. Fer carn de canaló amb una mica de beixamel. En una patata s'hi posa la carn, i l'altra per sobre. Tot això és millor fer-ho el dia abans, perquè així les patates han llençat l'oli. Abans de menjar-les només cal batre ous ben batuts (l'Anita ho fa amb el «Minipimer»), passar les patates per l'ou, i fregir-les amb oli ben roent.

PARLEM DE TEATRE!

AL VOLTANT DE LA TAULA

Ja tenim aquí la **M.^a Àngels Alonso i Bosch**. Més aviat tímida a primera vista, té un caràcter melancòlic, introvertit. Després, quan la tractes, és oberta i agradable. Té una figura fràgil no gens d'acord amb la seva força de voluntat, que és ferma i valenta. El seu somriure és punyent i misteriós. És molt nerviosa. Tot i això, li costa molt d'enfadar-se, i no és gelosa.

El seu hobby: Relaxar-se i pensar.

El seu plat favorit: El peix.

Podríem dir que pesa poc, però que val molt.

I ara hi ha en **Paco Vaquero i Guerrero**: Irònic per naturalesa, es mofa de tot i d'ell mateix. Té un gran sentit de l'humor; és intel·ligent i, a més, molt observador. Sap aprofundir infinitat de temes dintre totes les converses; és després i té un saber estar agradable. Li agraden molt les criatures, encara que intenti dissimular-ho. Per contra, quan li dona per enrotllar-se és un plom, i en economia a voltes es passa un xic.

El seu hobby: la fotografia.

El seu plat favorit: el peix.

Em diu que les meves preguntes són fetes per obtenir respostes concretes. Com que no és així, avui, en la seva entrevista, les preguntes són tan vagues com ho poden ésser, perquè respongui el que ell vulgui. En totes les entrevistes sempre és així mateix: hi ha llibertat total d'expressió. De totes maneres podem dir que en Paco, tot i els seus recels, és un home de cor.

M.^a ÀNGELS

El millor moment de la teva vida?: *Els millors moments poden ésser el naixement del meu fill, el treball, que m'omple, i escoltar certes persones, que m'encisa.*

Qui admires més?: *La meua admiració està per la sinceritat de les persones.*

Si tornessis a néixer, què voldries ésser?: *Més intel·ligent.*

El teu moment preferit?: *Quan estic sola, relaxada i escoltant música.*

La teva beguda predilecta?: *L'aigua.*

Quants anys t'agradaria viure?: *Molts.*

Què penses de les dictadures?: *Són dolentes, i representen un retrocés per a qualsevol nació.*

Escull un viatge per Espanya: *El Nord, especialment Santander.*

Què opines de la màgia?: *La màgia pot ésser un món d'il·lusions.*

La teva definició de l'amor?: *La cosa més meravellosa del món.*

Com el seu propi nom: Un àngel!

PACO

Parla'ns d'amistat: *L'amistat en Paco veu que ha d'ésser desinteressada, i ajudar el company en totes les seves necessitats.*

Opina sobre el SIDA: *La ciència avança i la vida s'allarga. La naturalesa, per compensar l'ecosistema, inventa noves malalties difícils de guarir.*

Pensament sobre les dones: *Les admiro totes, inclús la meua.*

Pots parlar de democràcia?: *Democràcia és poder fer tot el que vulguis sense que arribis a molestar.*

Divaga sobre el nostre poble: *L'estimo molt, i això comporta que el vegi més bonic del que potser és.*

Reflexions sobre el teatre: *El teatre per a mi és important, per a mi és molt important com veu el teatre la nostra Agrupació Teatral de Besalú.*

Opinions sobre Maquiavelo: *És el precursor de molts dels polítics actuals.*

Somnia sobre la vida: *La vida ens dona la possibilitat de somniar desperts.*

Anhels del teu futur: *Aconseguir fer realitat alguns dels somnis de la vida.*

Intimitats del pensament: *M'agrada la meua professió; m'agrada ésser un expert en futbol i m'agradaria poder conduir un Rolls.*

La jugada perfecta: Arranca, xuta i gol!

L'ESPORT ESCOLAR

Un nou curs acaba de començar, i amb ell l'activitat esportiva a la nostra escola.

Encara que l'èxit assolit per l'equip de bàsquet infantil femení, el curs passat, serà difícil de repetir, comencem amb la mateixa il·lusió i esperit de superació.

Tres seran les competicions en què prendrem part:

CROSS.— *Comptem amb la col·laboració, desinteressada una vegada més, del Club Natació Besalú (Silvestre Oliveras i Jordi Lagares). Cinc són les jornades programades de competició. Una d'elles, la del 21 de desembre, serà a Besalú. Esperem l'ajut de tots (participants, pares, mestres, entitats, etc.) perquè tingui la brillantor esperada.*

BÀSQUET.— *Continua l'interès per aquest esport tan espectacular. Enguany, dos seran els equips que ens representaran: un d'infantil masculí, i un altre d'aleví femení. L'equip infantil femení del curs 84-85 no ha continuat perquè les seves jugadores s'han inscrit per a jugar en competició federada.*

I per als nens i nenes de 3r. i 4rt. nivell, continua el POLIESPORTIU, recull d'activitats preparatòries per al bàsquet, handbol i voleibol. Aquest curs sembla que estarà més ben organitzat.

Per últim, no tenim més remei que reflectir ací que ens sentim força decebuts per la manca d'interès d'alguns pares per a aquestes activitats esportives dels seus fills: En la reunió general informativa celebrada fa pocs dies, hi va assistir un 25% de pares d'alumnes inscrits. Creiem que aquestes activitats totalment extraescolars només es podran anar desenvolupant sempre i quan hi hagi col·laboració seva. Penseu que l'esport ajuda a la formació integral del nen.

La Comissió de l'Esport Escolar

Peixateria NEUS

US DESITJA BONES FESTES

L'ESCOLA INFORMA

Amb data 3-VII-85 les Corts Generals de l'Estat espanyol, aprovaren la LLEI ORGÀNICA DEL DRET A L'EDUCACIÓ, més coneguda amb el nom de la «LODE».

Aquesta llei intenta millorar la situació de tot l'ensenyament, i abasta facetes molt variades que no poden ésser comentades ací, i aquest no és l'intent del present article.

Una de les disposicions de la Llei és la creació del CONSELL ESCOLAR, que ve a ésser una nova concepció de la participació de tota la comunitat escolar en l'activitat dels centres educatius, per tal d'atendre adequadament tots els drets i les llibertats dels membres que hi prenen part.

Al nostre Col·legi ja s'ha creat aquest Consell, el qual continua la feina que ja feia l'anterior òrgan de govern. El passat dia 25 d'octubre hi va haver la primera reunió d'aquest curs, i és constituït per les següents persones:

PRESIDENT, Josep Buch i Frigola;
PROFESSORS, Pere Cerro, Lluïsa Masdevall, Maria Domènech, Maria Sau i Roser Masó; PARES D'ALUMNES, Dolors Bonmatí, Maria Sucarrats, Nati Santanach i Rosa Pla; REPRESENTANT DE L'AJUNTAMENT, Roser Corominas; ALUMNES, Laura Güibas, Montserrat

Ros i Susanna Jordà; SECRETÀRIA, Teresa Mir i Subirós.

Els temes tractats en aquesta reunió foren:

- 1.- Constitució del Consell Escolar.
 - 2.- Constitució de la Comissió Econòmica.
 - 3.- Pressupost de l'escola. Despeses amb material pedagògic i ajudes rebudes.
 - 4.- Problemes de disciplina d'alumnes del Cicle Superior.
 - 5.- Activitats extra-escolars, festes i celebracions, sortides culturals.
 - 6.- Conservació de les instal·lacions escolars.
 - 7.- Robatori al menjador escolar.
 - 8.- Adequació efectiva d'una aula per a classes de recuperació, treball de psicòloga, àudio-visuals i biblioteca escolar.
 - 9.- Intervenció dels alumnes, i precís i preguntes.
- Hem de ressaltar que s'han comunicat al Consell els casos d'indisciplina que solen presentar alguns alumnes del Cicle Superior, i les mesures que fins ara s'han pres. Si no donessin resultat caldria que el Consell adoptés les solucions que ja té previstes el Reglament d'Ordre Intern del nostre centre.
- També es va donar compte de les activitats extra-escolars i altres matèries que detalla el n.º 5. L'activitat més

important, quant a participants, serà l'esport escolar, concretament bàsquet i cross. S'hi recalca molt la necessitat de la col·laboració que hi ha d'haver per part dels pares dels participants a l'hora de resoldre els desplaçaments, ja que si no, no es podrien portar a terme.

Quant a la conservació d'instal·lacions, l'Alcaldessa comunicà al Consell que a principis del mes de novembre es començarien les reformes dels sanitaris. Ara ja s'està tramitant la consecució de noves ajudes per tal de solucionar efectivament la calefacció, l'electricitat, aigua i fusteria.

Es donà compte del robatori que hi va haver als magatzems del menjador i la cuina, per un valor aproximat de 35.000 ptes. entre aliments i estris de cuina.

L'aula que fins ara s'utilitzava per als serveis de guarderia, ha passat a una nova situació i, en diferents horaris, s'aprofita per a fer-hi treballs de recuperació d'alumnes endarrerits, lloc de treball i entrevistes de la psicòloga, sala d'àudio-visuals i biblioteca escolar.

Els alumnes també hi van prendre la paraula i, entre altres demandes, van manifestar el seu desig de la millora dels tractes dels professors amb els alumnes, i la instal·lació d'una sirena o d'un senyal acústic a fi d'indicar les hores de classe o d'acabament d'hora de pati.

Tots els punts van ésser aprovats pel Consell.

Besalú, 29-X-85

Ja passat l'atabalament de la Festa Major, i un cop ja quasi tots els monitors hem començat el nou curs, ens vam trobar tots per parlar i fer un balanç del que ha estat el Casal d'Estiu 85 i de les noves perspectives que tenim plantejades de fer a partir d'ara.

Vam creure que la millor manera de fer-ho era reunir-nos amb els pares i, així, poder veure els fets des dels dos angles oposats i, a part, conèixer les opinions i crítiques tant positives com negatives, ja que és aquesta la millor mane-

ra d'afrontar qualsevol problema; i a més, ens serveix per anar madurant i acumulant experiències a fi de poder realitzar millor la nostra tasca.

De 85 nens que van venir aquest estiu al Casal, a la reunió hi assistiren 16 pares; no sabem quins foren els motius de la falta d'assistència, però voldríem que no fos per desinterès.

En la reunió es van explicar les activitats, els problemes, l'estat de comptes i les perspectives. Creiem que la gent van tenir l'oportunitat de dir-hi la seva opinió i d'escoltar la dels altres, perquè les crítiques s'han de fer en el moment i el lloc adequats. El resultat va ésser força

positiu, tant per a ells (així ho esperem) com per a nosaltres.

Ens agradaria que en properes reunions hi assistís més gent, encara que només sigui per demostrar que la nostra tasca interessa i que el nostre esforç és merescut.

De cara a l'hivern, estem preparant un sopar per a tota la gent que ens han ajudat en les obres del nou local i en d'altres activitats, de les quals en el seu ja sortiran programes concrets... L'hivern és molt llarg, i no ens podem ensopir davant el fred.

Casal

PERFUMERIA I ESTÈTICA

M.ª ÀNGELS
c. Sant Vicenç, 1 - BESALÚ

MATALASSERIA
ARTICLES PER A L'INFANT
I JOGUINES
BESALÚ

F. BATLLE

La democràcia va seguint el seu camí

La Democràcia va seguint el seu camí, i ja es tornen a ensumar aires preelectorals. Diuen que a nivell d'«Estado español» en Fraga i en Felipe ja tornen a ésser amics, ja es poden reunir a la Moncloa sense la presència del «Presidente del Parlamento» que els vigili. Aquesta vegada han de pactar, negociar... però no pas una política de consens que els porti a una solució dels problemes d'Estat. Seria massa bonic que govern i oposició arribessin a posar-se d'acord i a treballar per una causa comuna. Ara que, en definitiva, ja és una causa comuna. «Jo no parlaré de cigrons...», i l'altre, «No posaré a la boca per a res allò dels 800.000 llocs de treball... i de l'OTAN, ni parlar-ne ni l'un ni l'altre. Tots d'acord, doncs, anem a les eleccions, i que guanyi qui millor sàpiga entabanar aquell ramat de xais que, amatent, espera les pastures dels nostres mítings.

I, aviat, tots direm bééé!!!, perquè és el nostre deure constitucional, perquè «si ahora no votas, luego no te quejes», «la soberanía está en el pueblo», «de tí depende el futuro del país», etc.

En fi, que una vegada més, haurem fet el joc a la classe política. Ja tindrem un altre partit al govern, i si tenim la sort d'equivocar-nos quan anem a les urnes, potser no sigui un govern monocolor, però, en definitiva, la nostra sort serà a mans de solucions partidistes, més o menys pactades pels capítosts dels partits i, sovint, molt lluny de les necessitats reals i urgents dels votants, que hauran anat veient com es malgasten per a armament aquelles peles que es necessiten per a una reconversió industrial.

Però no anem tan lluny. Des de la Generalitat, ens diuen que la realitat del nostre país ve donada pel fet comarcal, i això sí que fa gràcia. En el cas de la Garrotxa, quina deu ésser la nostra realitat?

Beget, del Ripollès, Bassegoda, de l'Alt Empordà, segreguen la nostra comarca que, només amb Sales de Llierca i Montagut, arriba als límits de la Catalunya Nord.

Sales de Llierca i Montagut, ara per ara, són els únics municipis de l'Alta Garrotxa que conserven la seva integritat dintre de la comarca; és clar que aquesta integritat està força malmesa pel recent tema dels abocadors. Un tema recent que ve de lluny, i és que els nostres polítics ja són conscients del problema dels abocadors, però una vegada més, han demostrat que donen prioritat als problemes interns dels partits, abans que els problemes de la comunitat que diuen que representen, i això fa que es converteixi en dictadura, una institució que varem votar com a democràcia.

Escombraries a Sales de Llierca! I a Sales i a Tortellà no diuen bééé... Davant d'una gestió mal feta, varen respondre de manera incorrecta. Si voleu, poc democràtica, però va ésser la resposta d'un poble davant una pregunta que ni tan sols no els fou formulada. La democràtica Generalitat que havien votat, els imposava un abocador d'escombraries gestionat per sotamà, i a Sales i a Tortellà, van saber demostrar que pagesos no és sinònim de burros, i van saber defensar la seva integritat. No pot ser a Sales?, doncs cap a Montagut! I ja la tenim aixecada. I ara, què, «senyors» polítics?, el poble s'ha començat a esquilar la llana que duia al clatell, i ha deixat de combregar amb rodes de molí. I és que el poble, aquell grapat de gent que cada quatre anys us renova el contracte, està en condicions d'exigir una gestió ben feta, i les coses ben fetes no es fan d'amagat.

Fidel Balés i Juanola

HORARIS D'INTERÈS:

HORARIS DE DISPENSARI

Dra. Rosa M.ª Vilar: De 10 a 12 tots els dies laborables. De 12 a 2 cada dijous.
Dra. Loreto Noguer: D'11 a 1 tots els dies laborables. D'1 a 2 cada dijous.
Practicant Teresa Balsach: Cada dia de 7 a 8, menys els festius i diumenges.
Horari llevadora: EDUCACIÓ MATERNAL: Dilluns i dijous, de 5 a 7 de la tarda. Horari llevadora: Dimarts i dimecres, d'11 a 12 migdia.

HORARI DE L'AJUNTAMENT

Secretaria: Laborables de dos quarts de 8 fins a dos quarts de 3, i de 4 a 6 de la tarda. Atenció al públic d'11 a 2. Dissabtes de 9 a 1 del migdia.

Aparellador: Dilluns a la tarda i dimecres al matí.

Arquitecte: Dos dimecres alterns, tot el dia.

CLASSES DE CATALÀ

Cada dimecres a partir de dos quarts de 10 del vespre, a les escoles.

CONTRACTACIÓ DONA DE NETEJA

Atenció: Dones majors de 45 anys

L'Ajuntament de Besalú, en la darrera sessió plenària, va acordar aprovar les bases de contractació d'una dona de neteja per a les escoles i els edificis municipals. Les condicions que han de reunir les aspirants són:

—Tenir més de 45 anys.

—Estar en possessió de la targeta verda, com a demandant de feina, amb una antiguitat com a mínim d'un any, o sia que faci més d'un any que no treballa.

El contracte seria de vuit hores diàries, amb una durada indefinida i amb un període de prova de sis mesos.

Les interessades poden passar per l'Ajuntament.

CLASSES DE CATALÀ

Ja han començat les classes de català per a adults. El nou horari és a partir de dos quarts de 10, cada dimecres.

Enguany la professora és Na M.ª Dolors Subirana, d'Olot, llicenciada en filologia catalana.

El preu de la matrícula és de 2.000 ptes. per a tot el curs, i les classes tenen lloc a l'escola pública.

FLECA DESCAMPS

A partir d'ara estem al carrer St. Vicenç, n.º 3
 SEMPRE AL VOSTRE SERVEI

L'ARC IRIS

Perfumeria i objectes de regal

LA FORMACIÓ PROFESSIONAL: 1r., ELS PARES

Nen, no sé què en farem, de tu! Si no estudies més -si no aproves- hauràs d'anar a la F. P.

Tot i que us sembli estrany, és una frase molt emprada per pares, mestres, oncles... i que ve a dir a l'interessat que qui no val per estudiar el porten a la F. P. I això és greu per dues raons: 1ª.- Perquè qui va a la Professional es creu que no val (o que els qui no valen són els seus companys), i 2ª.- Perquè molts pares arriben a creure's que, en realitat, els seus fills no valen per estudiar.

No val la pena entrar aquí en polèmiques de si el BUP és millor que la FP o al revés. El que interessa és que la gent no els compari, perquè són diferents; millor dit, haurien d'ésser diferents. A la pràctica, els alumnes que aterren a la FP (dic aterren perquè molt poques vegades qui decideix és l'interessat) hi arriben tan mancats de coneixements, que necessiten un parell d'anys per a posar-se a to en tot allò que els manca. Penseu que moltes vegades comencen a fer FP xicotets amb un nivell real de 5è. de bàsica, els quals els mestres s'han anat passant i s'han tret del damunt.

També és cert que els pares ajuden poc. Molts es pensen que la FP és sinònim de guarderia. -No val per estudiar, a BUP no pot anar-hi, fins als 16 anys s'ha d'estudiar = a la FP-. El més trist de tot és que després, quan arriben els «suspensos», els dolents són els professors, o el brètol del meu fill que només pensa a jugar, excloent-se, els pares, la part de culpa que hi tenen i que arrosseguen des de fa molts anys, culpa que no volen veure.

Valdria la pena començar per educar els pares. Fer estudiar el fill perquè porti els comptes de casa, m'ajudi en la feina, o fins que pugui anar a treballar, són arguments molt emprats però de cap valor per a qui es veu obligat a fer una cosa que no li agrada.

Ara, actualment, els estudis superiors porten al funcionariat o a l'atur. Arreu sobren estudiants, però la FP és una eina de doble ús: 1r., ensenya un ofici a qui no vol estudis massa teòrics, i 2n., permet estudiar a nivell superior amb la possibilitat de guanyar, ja, diners.

Malgrat tot, en aquesta època, ni la FP no és una garantia ni res que s'hi assembli. Però sí que és més garantia quant a les possibilitats donades a les empreses en matèria de contractacions i avantatges fiscals. Llàstima que, entre tots, anem fent cada cop més una FP descafeïnada.

Joan Soler

EL RACÓ DE LA NOSTRA HISTÒRIA

Amb la batalla del Guadalete, els musulmans aconseguen introduir-se a l'Espanya peninsular.

Podem distingir, dins la dominació musulmana, tres grans períodes: 1r., els emirats dependents del Califà de Damasc, una època caracteritzada per lluites i conquestes. 2n., califes peninsulars, una època de progrés i il·lustració. 3r., regnats de Taifas, època de dissolució i de ruïna. D'aquest període es conserven encara notables monuments: Catedral de Còrdova i Alhambra de Granada. I la seva influència en l'idioma, la indústria, el comerç i l'agricultura, fou decisiva.

Tot i això, va haver-hi uns espais que no foren mai dominats pels musulmans: Pirineu i Astúries. I fou des d'aquí on es va començar, no la Reconquesta, sinó la conquesta, perquè en primer lloc les terres sota domini àrab no eren Espanya, sinó un conjunt de províncies, i en segon lloc, perquè tampoc no havia estat dominada pels «cristians». Remarco, doncs, que de Reconquesta no en tenia res!

Pel que fa a les nostres contrades, des que Carles Martell va derrotar els musulmans a Poitiers (732) començà un procés complementari de penetració franca i de retrocés sarraí. Els francs, després de Poitiers, alliberaren la Septimània i, amb la col·laboració de la població indígena, iniciaren l'ocupació de Catalunya. Girona fou conquerida el 785 durant el regnat de Carlemany. Poc temps després, Urgell, Pallars i Ribagorça queden anexas a l'imperi franc.

Però no avancem més; anem a veure què va succeir durant la curta estada dels sarraïns a les nostres terres.

Els musulmans van arribar a la Península convidats pels partidaris de Vitiza. Això explica el motiu pel qual, amb uns exèrcits mig-grats, van poder recórrer el país en poc temps: qui no els obria les portes com a aliat, els les obria a canvi de privilegis. No va ésser fins que els fills de Vitiza renunciaren als drets, que els sarraïns arribaren fins a Narbona, mentre que Ardon, elegit rei de la Septimània i organitzador de la resistència, havia de claudicar. El 718 Abderraman destrueix Ripoll, igual com succeí amb Olot; no és, doncs, res d'estrany imaginar que Besalú no en va sortir millor parada.

En el curt període 711-785 no es produeixen canvis notables en la societat; la influència islàmica a la Catalunya Vella va ésser insignificant, gairebé nul·la.

Com a record del pas dels musulmans per Besalú queda un vas catalano-sarraí, de cristall, amb tres filets a la part superior i al seu voltant dos ocells que es miren a la cara; la resta la formen altres elements decoratius. Fou trobat darrera l'absis de l'església de Sant Vicenç. Actualment es «conserva» al Museu Diocesà de Girona.

Lluís Bach - Esteve
i August

Ràdio Besalú.

Plaça de la Llibertat, n.º 1

(antic dispensari)

tel. 59 02 25

Freqüència: 102.9 FM

Des de fa un parell de mesos existeix a Besalú una emissora de ràdio que està emetent els caps de setmana ininterrompudament i de manera provisional. És el nostre desig que tothom pugui col·laborar-hi, perquè Ràdio Besalú és de tots. I és per això que posem al vostre coneixement la programació que estem realitzant. FES-TE'N SOCI!

PROGRAMACIÓ

DIVENDRES

De 10'30 a 3.- «PILLA 'PA L'ORILLA». Programa - magazine d'amenitats conduït per Sebastià Sánchez («Sebastopol») i Jesús Garcia («Txutxi»).

DISSABTE

De 13 a 15.- «MAGAZINE D'UNA A TRES». Programa d'activitats culturals i informatiu, conduït per Narcís Gironell i Àngel Sánchez.

De 15 a 17.- «TUTTI FRUTTI». De Josep Alfred Cairo i Manel Ramon. Programa de varietats musicals intercalant algun concurs radiofònic, conduït per Joaquim Bartolí i Joan Bosch.

De 17 a 18'30.- «EL CALAIX DELS SAVIS». Espai de divulgació cultural i tradicional i de consulta portat a terme per Salvador Garcia i Jesús Dalmau.

De 18'30 a 20.- Programa de música «pop» tradicional produït per Antoni Matamala i Jaume Guix.

De 20 a 22.- «FERRO COLAT». Programa monogràfic sobre «rock dur» o «heavy metal» sota la direcció de Jesús Banal i Ricard Serra.

De 22 a 01.00.- «SILVY A LA NIT». Tres hores de la millor música «disco» del moment, amb presentació de primícies internacionals (Francesc Masoliver).

DIUMENGE

De 10 a 13.- «A SO DE MÚSICA». Programa de música «disco» conduït per Francesc Masoliver.

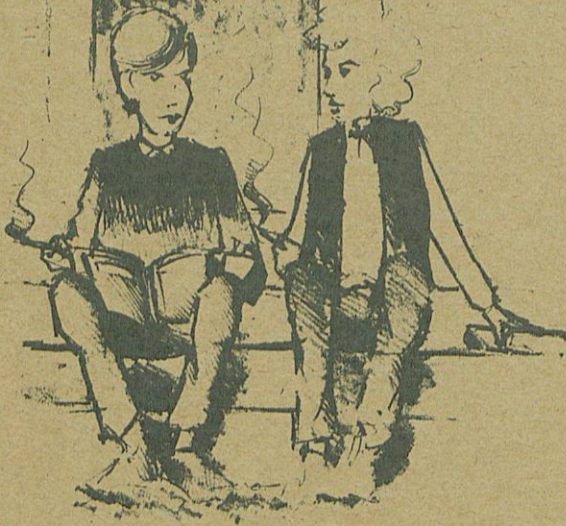
OFICINA MUNICIPAL DE TURISME

Aquest any l'Oficina ha gaudit d'una notable aflluència de públic, sobretot del propi país. A la vegada, les visites amb guia han tingut un augment considerable, ja que descomptats els grups de més de vint persones les visites individuals sumen 1.230. També han augmentat les visites organitzades per col·lectius (2.365 aprox.), sobretot els mesos de setembre i octubre. Les agències de viatges comencen a col·laborar en el que representa un progrés turístic i de coneixement cultural.

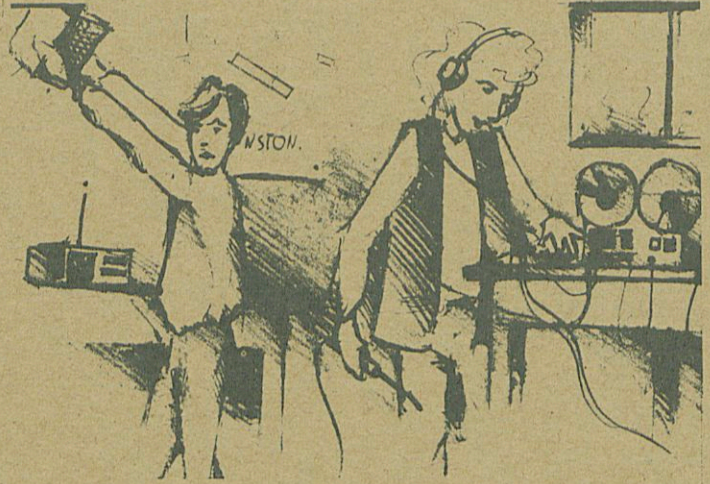
CONCLUSIONS ESTADÍSTIQUES

Fent un breu resum comparatiu de l'índex d'aflluència de públic a la nostra oficina, podem veure un lleu augment en la demanda d'informació. Mentre que l'any 1984 eren 8.398 les persones que passaven per l'oficina, aquest any els passatgers han estat 8.527. També hem de dir amb alegria que els catalans hem estat el major nombre de visitants, seguits de la resta d'Espanya i de França, a gran distància. Això demostra una consciència de conèixer Catalunya i de fer cultura. Hem de destacar, també, la predisposició de la gent vinguda del centre a valorar el nostre art, la cultura i el paisatge. El Regne Unit i Alemanya Federal tampoc no queden gaire enrera, ja que han estat 577 i 483, respectivament, els viatgers que hem conegut.

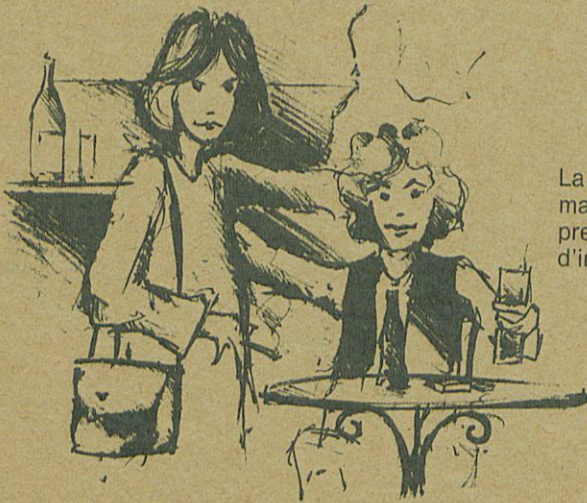
E.T.S.
INGENIEROS DE
TELECOMUNICACIONES
U.P.C.



Oriol i Tomeu són dos estudiants de Telecomunicacions. L'Oriol proposa a Tomeu de muntar una emissora de F. M. que abasti la zona universitària.



Es fan amb els components, i munten l'estudi de l'emissora en una habitació de l'escola. L'objectiu és la música i les notícies.



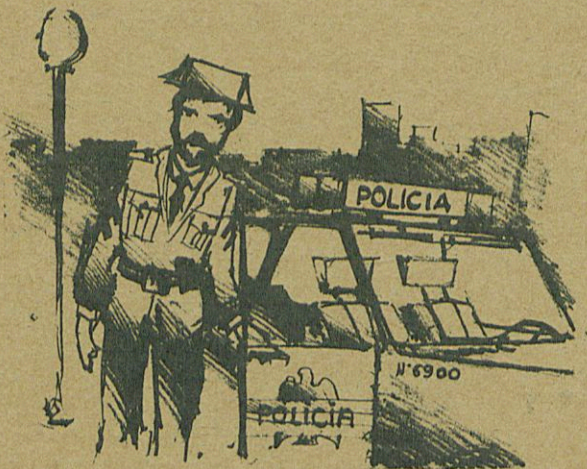
La gent els abona massivament, i es prepara una festa d'inauguració.



El dia de la festa hi ha molta gent, i comença l'emissió.

La policia els localitza i va allí amb l'objectiu de precintat l'emissora «pirata».

Davant els xiulets, els crits i les empentes de la gent, els policies es fan amb els aparells i porten l'Oriol i en Tomeu a la comissaria «por haber intervenido las hondas herzianas».



On és la llibertat d'expressió, i quan s'acabarà en aquest país la repressió contra qualsevol mena de veu popular?

Han col.laborat en aquest número:

CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL